REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana T: 01 478 70 00
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

Podnebni svet

Številka: 35400-10/2023-2550-142
Datum: 15. 10. 2026

Zadeva: Zapisnik o 24. seji Podnebnega sveta

Kraj: Ministrstvo za okolje in prostor
Čas: 14.00–16.30
Prisotni člani: dr. Jonas Sonnenschein, dr. Maja Simoneti, prof. dr. Franci Gabrovšek, prof. dr. Griša Močnik, spletna udeležba: doc. dr. Žiga Zaplotnik
Opravičeni člani: prof. dr. Andreja Kutnar, prof. dr. Dunja Bandelj, prof. dr. Hojka Kraigher, prof. dr. Hinko Samec
Ostali prisotni: Peter Lovšin, dr. Janez Berdavs, mag. Mateja Pitako, Gregor Marko Frim (MOP)

Predlagan je naslednji dnevni red:

1. Potrditev predloga dnevnega reda
2. Pregled uresničitve sklepov
3. Prilagajanje podnebnim spremembam
    a) Predstavitev sektorskih ocen podnebne ranljivosti in tveganj ter stanja priprave Strategije prilagajanja
4. Blaženje podnebnih sprememb
    b) Letno poročilo o blaženju podnebnih sprememb
    c) Poročilo o stanju izvajanja NEPN
5. Razno
    d) Kako lahko Podnebni svet RS prispeva k boljši politični razpravi o podnebnih spremembah in podnebni politiki?

K točki 1 – Potrditev predloga dnevnega reda

Dnevni red 24. redne seje Podnebnega sveta (PS) je bil potrjen.

K točki 2 – Pregled uresničitve sklepov

Člani so se seznanili z uresničitvijo sklepov 23. redne seje z dne 15. 9. 2026.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana T: 01 478 70 00
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

K točki 3 – Prilagajanje podnebnim spremembam

a) Predstavitev sektorskih ocen podnebne ranljivosti in tveganj ter stanja priprave Strategije prilagajanja

V okviru točke dnevnega reda je dr. Janez Berdavs s Sektorja za podnebne politike predstavil proces priprave Strategije prilagajanja in sektorske ocene podnebne ranljivosti in tveganj. Ključni dokument na področju prilagajanja podnebnim spremembam je nacionalna strategija, ki jo predvideva že evropski podnebni zakon, Podnebni zakon (PoZ) pa Strategijo uokvirja na nacionalni ravni. Zakon določa, da se Strategija osvežuje vsaj vsakih deset let, prav tako se vsaj vsakih deset let pripravijo nove podnebne projekcije ter ocene ranljivosti in tveganj. Strategija mora biti vsebinsko organizirana po sektorjih in mora vsebovati tudi podporne strukture, sektorske ocene so tako osnovna, ne pa edina podlaga za izdelavo Strategije.

Za pripravo ocen so odgovorna resorna ministrstva kot nosilci prednostnih sektorjev, pri čemer prevzemajo tudi lastništvo nad tveganji. Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) v procesu prilagajanja deluje kot koordinator in za ukrepe, ki so financirani iz Podnebnega sklada, tudi kot financer. Strategija pokriva obdobje do leta 2050, ki je enako obdobju, ki ga pokriva dolgoročna podnebna strategija. Osnova za oceno ranljivosti za obdobje 2041–2070 je scenarij zmernih izpustov RCP 4.5 (značilni potek koncentracije ali izpustov toplogrednih plinov).

Glede regionalnih akcijskih načrtov je predstavnik ministrstva pojasnil, da 15. člen PoZ opredeljuje regionalne akcijske načrte, ki se pripravljajo na ravni razvojnih regij. Blaženje podnebnih sprememb je globalen proces, prilagajanje pa je vezano na omejen prostor, zato je regija ustrezen nivo odločanja. Za pripravo so odgovorni razvojni sveti regij, regionalne razvojne agencije ali lokalne energetske agencije, ki si lahko pridobijo tudi zunanjo strokovno pomoč. Akcijski načrt bo pripravljen za vsako regijo posebej. MOP je odgovorno za pripravo pravilnika, ki bo podrobneje opredelil način priprave regionalnih akcijskih načrtov.

Nalogo priprave ocen so prevzela resorna ministrstva, navodila za pripravo pa je oblikovala Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani. Metodološka izhodišča izhajajo iz petega ocenjevalnega poročila Medvladnega panela za podnebne spremembe (angl. *Intergovernmental Panel on Climate Change* – IPCC), nanje se opirajo tudi podrobnejša navodila Evropske misije za prilagajanje (angl. *EU Mission on Adaptation*) za izdelavo ocen podnebne ranljivosti in tveganj, ki jih je Biotehniška fakulteta še dopolnila. Koraki priprave so vključevali zbiranje nevarnosti, ocene podnebne ranljivosti, raziskave potencialnih vplivov ter ocene tveganj. Čeprav so imeli pripravljavci enotna izhodišča, je prišlo do določenih metodoloških razhajanj, saj je specifike posameznih resorjev težko zajeti z enotno metodologijo.

Pripravljenih je osem od desetih ocen: za kulturno dediščino, zdravstvo, energetiko, gospodarstvo in turizem, prometno infrastrukturo, kmetijstvo, upravljanje voda ter mesta in urbana naselja. Manjkata še oceni za ohranjanje narave in gozdarstvo. Glede na sektorske ocene trenutno ni mogoče določiti, kateri sektor je bolj ranljiv in kje je tveganj več, kar bo predmet prednostne razvrstitve v procesu izdelave Strategije. Za vsak sektor so bile že izvedene dve do tri delavnice s predstavniki gospodarstva in drugih deležnikov, skupna delavnica, na kateri bi se sektorji soočili med seboj, pa bo organizirana ob začetku priprave Strategije.

Sektorske ocene med drugim ugotavljajo, da so poplave med najvišjimi tveganji v večini sektorjev (promet, kulturna dediščina, upravljanje voda, urbana naselja). Pri nekaterih sektorjih (zdravstvo,

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana T: 01 478 70 00
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

kmetijstvo, mesta, gospodarstvo) so izpostavljeni vročina, vročinski valovi in zviševanje povprečne temperature. Po posameznih sektorjih so bila izpostavljena naslednja tveganja:

- **Energetika**: Pripravljavci ocene so izpostavili visoko izpostavljenost prenosnega in distribucijskega električnega omrežja neurjem, zlasti vetru in toči. Za fotonapetostne in vetrne elektrarne sta posebna dejavnika tveganja toča in udari strel, ekstremni vremenski dogodki pa povečujejo verjetnost izpadov napajanja. Ti vplivajo tudi na druge sektorje, saj je energetska infrastruktura element odpornosti celotnega sistema kritične infrastrukture.

- **Zdravje**: Ocena za zdravstvo je komplementarna obstoječim ocenam in se osredotoča predvsem na zdravstveno infrastrukturo, ne pa na vektorje prenosa novih bolezni, zajedavcev in pandemij. Zaradi ekstremnih temperatur so ogroženi kadri, procesi in tehnološka oprema predvsem zaradi delovnih pogojev osebja in delovanja občutljive opreme. Zanesljiva oskrba z elektriko je pogoj za nemoteno delovanje zdravstvenih ustanov, zato so potrebni rezervni viri napajanja. Pri javnem zdravju pa je izpostavljeno tudi pregrevanje urbanih naselij in s tem povečana obremenitev ranljivih skupin.

- **Promet**: Pri cestnem prometu sta glavni tveganji poplave in zemeljski plazovi, ki prekinjajo prometne poti, ter vročina, ki zmanjšuje vzdržljivost vozišč. Pri železniškem prometu ekstremne temperature povzročajo krivljenje tirnic in zahtevajo omejitve hitrosti. Dodatno tveganje predstavljajo močan veter in ujme, ki prizadenejo tudi elektrificirano infrastrukturo. Pri ladijskem prometu pa so najbolj problematični dvig morske gladine ter spremembe slanosti in temperature morja.

- **Gospodarstvo**: Podnebna tveganja neposredno povečujejo operativne stroške in zavarovalne premije v vseh panogah. Gradbeništvo je najbolj ranljivo zaradi vročine, ki skrajšuje število dni za izvajanje del na prostem, povzroča prekinitve gradnje in obremenjuje zdravje delavcev. Pri transportu sta izpostavljeni manjša učinkovitost in potreba po večjih naložbah v odporna vozila, pri trgovini pa kritične motnje v globalnih in lokalnih dobavnih verigah. Ker je slovensko gospodarstvo uvozno in izvozno odvisno, lahko suša v globalnem proizvodnem območju dobrin zviša cene tudi v Sloveniji. Turizem ima poleg tveganj tudi priložnosti, med njimi podaljšanje poletne sezone, medtem ko je zimski turizem izpostavljen izrazito negativnim vplivom zaradi toplejših zim.

- **Mesta in urbana naselja**: Ocena je bila pripravljena na ravni posameznih urbanih naselij, ki jih kot urbana prepoznava Statistični urad. Ključna tveganja so vročinski valovi, poplave in zagotavljanje oskrbe s pitno vodo. Manjši vaški vodovodi so ranljivejši od večjih sistemov z več črpališči. Pri odvajanju odpadnih voda so izpostavljene urbane poplave, ki niso posledica prelivanja vodotokov, ampak zelo močnih padavin in temu neprilagojenega mešanega kanalizacijskega sistema.

- **Kmetijstvo**: Izpostavljena so tveganja suše, bolezni in škodljivcev, toče ter spomladanskih pozeb. Toplejše zime povečujejo tveganje za pojav novih invazivnih vrst, spremenjena rastna doba pomika cvetenje v zgodnejše faze, vdori hladnega zraka pa povečujejo tveganje pozebe. Posebej izpostavljeni so zelenjadarstvo, hmeljarstvo in sadjarstvo, kjer lahko toča in pozeba povzročita uničenje pridelka.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana T: 01 478 70 00
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

- **Kulturna dediščina**: Najbolj izpostavljena je krajinska dediščina, ki jo ogrožajo poplave, plazovi in dvig temperature. Posebej ogrožena je arheološka dediščina zlasti zaradi poplav, ker so številna najdišča neraziskana in se ohranjajo v tleh ter ob vodotokih. Pripravljavci so ocenili, da gre za pionirski poskus sistematizacije tveganj na tem področju.

- **Upravljanje voda**: Pri poplavah je zaradi intenzivnejših padavinskih dogodkov posebej izpostavljen problem sproščanja plavja in sedimentov. Dolgotrajna sušna obdobja, povišane temperature vodotokov in manjši pretoki otežujejo hlajenje termoelektrarn in jedrske elektrarne. Pri tem je odločilna hladilna zmogljivost reke Save, saj lahko temperatura pri zelo majhnih pretokih krepko preseže 25 stopinj Celzija, kar lahko pomembno omeji možnosti uporabe vode za hlajenje jedrske elektrarne. Na obali dvig gladine morja in povečana intenzivnost valovanja ogrožata rabo prostora in lahko vodita do potrebe po preselitvi nekaterih dejavnosti stran od morja. Ogrožena so tudi zavarovana območja narave, kot sta Sečoveljske soline in Strunjan, pri čemer bo vpliv podnebnih sprememb prizadel tako infrastrukturo kot tudi naravne ekosisteme.

Za pripravljalni proces Strategije prilagajanja je predvideno leto in pol, sledi osnutek Strategije, medresorsko usklajevanje, javna obravnava in sprejem na Vladi RS. Vzporedno nastaja pravilnik o regionalnih akcijskih načrtih prilagajanja, razmišlja pa se tudi o pripravi regionalnih ocen ranljivosti in tveganj, da bi regionalne razvojne agencije čim prej začele usklajevati vsebine in oblikovati ukrepe. Krepitev zmogljivosti na področju prilagajanja podpira projekt LIFE4ADAPT v izvedbi MOP, ki bo potekal do leta 2032.

Člani PS so prisotne povprašali glede konkretnih načrtov na nacionalni ravni za ukrepanje glede vročinskih valov. Predstavnik MOP je odgovoril, da je vloga MOP priprava podnebnih storitev za sektorje, sektorji pa bodo ukrepe izvajali sami, prek razpisov in javnih naročil. Ključno vlogo pri tem igra Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO), ki resorje oskrbuje s sektorsko prilagojenimi informacijami, medtem ko MOP ostaja odgovoren za gradnjo izvajalskih zmogljivosti z usposabljanjem in izobraževanjem.

Državni sekretar je izrazil zadovoljstvo, da regionalni akcijski načrti nastajajo istočasno z regionalnimi prostorskimi plani (RPP), ter poudaril pomen medresorskega sodelovanja. Napovedal je tudi naročilo za izdelavo poplavnih kart. MOP procesa ne bo ustavljalo zaradi čakanja na regionalne akcijske načrte, temveč bo posamezne korake izvajalo postopoma, obenem pa je treba okrepiti zmogljivosti regionalnih razvojnih agencij, ki imajo izkušnje s pripravo RPP. Splošne smernice za prilagajanje na področju upravljanja voda so bile ukinjene, kar je priložnost za nove smernice, ki bodo usklajene s Sektorjem za podnebne politike.

Predsednik PS je v razpravi opozoril na možnost večletnih suš ob izrazitem slabljenju atlantske prekucne cirkulacije (AMOC). Kot posledica tega bi se lahko zmanjšalo zimsko obnavljanje zalog podzemne vode, kar bi lahko ogrozilo oskrbo z vodo. Ocene tveganj, tudi ocena za kmetijstvo, temeljijo na podnebnih projekcijah ARSO, izdelanih na podlagi simulacij EURO-CORDEX. Te ne zajemajo nujno tveganj, povezanih z izrazitim slabljenjem AMOC, vključno z možnostjo dolgotrajnih suš. Regionalni modeli so namreč vgnezdeni v globalne podnebne modele, ki ne upoštevajo v celoti vpliva dodatnega dotoka hladne sladke vode zaradi taljenja grenlandskega ledenega pokrova na severnoatlantsko cirkulacijo. Če bodo trenutne projekcije nezadostne, bo to treba upoštevati pri izdelavi Strategije. PS je zato predlagal mehanizem v Strategiji, ki bi ocenil občutljivost Strategije na predpostavke, zlasti zaradi nelinearnih podnebnih pojavov. Predstavnik MOP je pritrdil, da je stresni test Strategije izvedljiv in smiseln.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana T: 01 478 70 00
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

Člani PS so povprašali tudi o končnem cilju Strategije ter o možnosti priprave realistične ocene stroškov, povezanih s podnebnimi ranljivostmi in tveganji. Predstavnik MOP je pojasnil, da je škoda eden najmočnejših argumentov za vključevanje prilagajanja v druge javne politike, ocene škode pa se glede na metodologijo precej razlikujejo. Januarja se bo začel izvajati instrument tehnične podpore za Ministrstvo za finance, v okviru katerega bo izvajalec razvil model, prilagojen Sloveniji, za oceno stroškov za gospodarstvo in javne finance. Člani PS so opozorili, da je poplava trenutno obravnavana kot enkratni dogodek zunaj primanjkljaja, v prihodnosti pa bo takšnih dogodkov vse več, zato je s tega vidika pomembna tudi odpornost javnih financ.

Člani PS so vprašali, ali bodo mesta imela lastne strategije prilagajanja, prilagojene njihovim potrebam ter fizično-geografskim in poselitvenim značilnostim, saj bodo nastale omejitve, ki bodo posegale v svobodo pri rabi prostora. V pojasnilu je bilo predstavljeno prizadevanje MOP za oblikovanje enotnih smernic in zagotovitev enotnega stališča na ravni ministrstva. Izpostavljena je bila tudi potreba po uskladitvi smernic, ki jih nosilci urejanja prostora pripravljajo na podlagi 13. člena PoZ, pri čemer bi bilo smiselno razmisliti o njihovi krepitvi s podelitvijo višjega pravnega statusa in uvedbo zahteve po pripravi programatične strategije prilagajanja. Način ureditve, bodisi s spremembo zakona o urejanju prostora ali spremembo splošnih smernic prilagajanja, še ni določen.

Vprašanju člana PS, ali bo Strategija vključevala tudi zdravstvene vidike, povezane z boleznimi, je dr. Berdavs pritrdil, saj bi bila Strategija sicer nepopolna. Glede krepitve podatkov Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO) je bilo pojasnjeno, da bo agencija postala pomembnejše stičišče podatkov, ki ima stike z Evropsko okoljsko agencijo, podatki pa se bodo lahko delili med resorji. ARSO je zaenkrat vezan na podnebne modele, nove projekcije pa bo izdelal, ko bo imel potrebno računsko infrastrukturo.

K točki 4 – Blaženje podnebnih sprememb

b) Letno poročilo o blaženju podnebnih sprememb

Predstavniki MOP so pojasnili, da je osnutek poročila v medresorskem usklajevanju. PS je izrazil pričakovanje, da bi poročilo prejel pravočasno, skladno z zakonsko določenim rokom. Ker je poročilo še v izdelavi, bo PS strokovno mnenje pripravil takoj po prejemu osnutka.

Sklep 1: Podnebni svet poziva vlado k doslednemu izvajanju Podnebnega zakona in opozarja na zamude zakonsko določenih rokov pri pripravi dokumentov.

c) Poročilo o stanju izvajanja NEPN

Poročilo o stanju izvajanja Nacionalnega energetskega in podnebnega načrta (NEPN) se letos ne pripravlja. Člani PS so opozorili, da pregled poročila o izvajanju NEPN kot tudi poročila o blaženju ne sme ostati na makroravni, temveč bi moral spremljati dejansko izvajanje konkretnih ukrepov, saj lahko posamezni veliki viri (npr. zaprtje večje proizvodnje) močno vplivajo na gibanje emisij in zameglijo dejansko sliko.

K točki 5 – Razno

d) Kako lahko Podnebni svet prispeva k boljši politični razpravi o podnebnih spremembah in podnebni politiki?

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana T: 01 478 70 00
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

Člani PS so razpravljali o odzivu na nedavni dogodek zanikovalcev podnebnih sprememb v Državnem svetu, v zvezi s čimer so sprejeli Poziv k varovanju znanstvene integritete in vzdržanosti od udeležbe na posvetu Cena podnebne politike. Člani so se nagibali k temu, da tovrstnim pobudam ne dajejo dodatne legitimnosti in se raje osredotočijo na proaktivno izobraževanje. Neposredno odzivanje na posamezne trditve zanikovalcev ni vedno produktivno, saj bralec težko kritično presoja resničnost navedb.

Sklep 2: Podnebni svet bo za predstavnike političnih institucij (Državni zbor, Državni svet, Vlada RS) organiziral kratek izobraževalni dogodek o podnebnih spremembah ob predstavitvi Poročila o blaženju podnebnih sprememb v Državnem zboru.

Člani so se strinjali, da je izobraževanje proaktiven način, s katerim se predstavijo znanstvena dejstva in racionalni argumenti. Dogovorili so se, da bodo izvedli krajši informativni dogodek z uvodnim nagovorom in kratko razpravo, ciljna skupina pa so poslanci, predstavniki Vlade RS in Državnega sveta. Dogodek je predviden ob predstavitvi Poročila o blaženju v Državnem zboru.

Člani PS so se strinjali, da bo PS še naprej pozorno spremljal ukrepe in odločitve vlade, ki vplivajo na podnebno politiko, med drugim znižanje okoljskih dajatev, zmanjševanje subvencij za razogljičenje in subvencioniranje fosilnih goriv. Opozorili so, da na višje cene goriv bistveno bolj vplivajo razmere na mednarodnih trgih kot zeleni prehod, in da je treba pojasnjevati, da lahko vlada ljudi in podnebje zaščiti s hitrejšim prehodom na nizkoogljične vire.

Sklep 3: Podnebni svet prosi Ministrstvo za okolje in prostor za informacije o tem, kaj se načrtuje glede prenove Podnebnega zakona, in za osnutek predloga sprememb.

Pripravil:

Gregor Marko Frim
tajnik Podnebnega sveta

doc. dr. Žiga Zaplotnik
predsednik Podnebnega sveta

Žiga Zaplotnik
Digitally signed by Žiga Zaplotnik
Date: 2026.11.12 01:03:00 +01'00'